

FILOZOFIA

Praca dla uczniów z klasy I Technikum po podstawówce

Szczęść Boże. Witam! Przesyłam wam jednostkę lekcyjną z filozofii. Proszę ją opracować i zaznajomić się z materiałem.

Temat do zapisania do zeszytu: „Grecy i początki nauki”

Wprowadzenie:

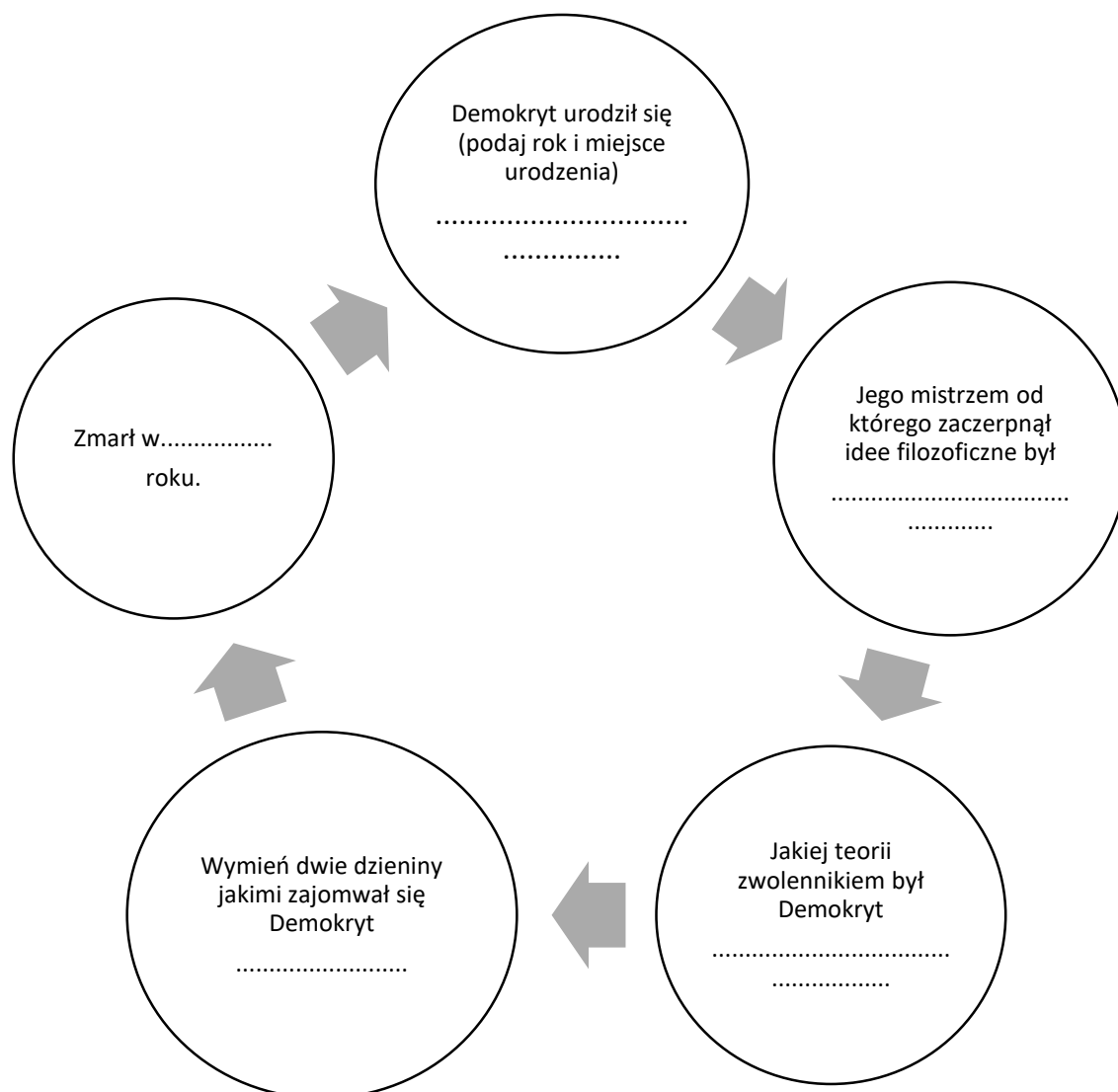
Na ostatniej naszej lekcji z filozofii mówiliśmy o nowym ośrodku myśli filozoficznej w starożytnej Grecji, a właściwie mieście ABDERA, w którym działało i żyło dwóch filozofów: Leucyp i Demokryt. Poglądy Leucypa zostały przez nas poznane na ostatniej lekcji. Dzisiaj zajmiemy się poglądami jego ucznia – Demokryta.

Ćwiczenie 1: Przeczytaj życiorys Demokryta i uzupełnij schemat.

Demokryt urodził się ok. 460 w Abderze (Tracja). O jego życiu zachowały się bardzo skąpe wiadomości. Zwiedził cały znany Grekom starożytny Wschód i pobierał nauki u kapłanów egipskich i magów babilońskich. Przez pewien czas przebywał też w Atenach, zaznajamiając się z tamtejszą filozofią. Po powrocie do

Abdery - jednego z głównych wówczas ośrodków greckiego życia umysłowego - rozwinął ożywioną działalność naukową. Demokryt opanował całą ówczesną wiedzę helleńską i posunął ją znacznie naprzód. Napisał wiele dzieł (ok. 60 tytułów) z dziedziny kosmologii, fizyki, psychologii, teorii poznania, logiki, matematyki, etyki, estetyki, gramatyki, medycyny i techniki, w starożytności podziwianych, a dziś zaginionych, z których ocalało, głównie w wyciągach, ok. 300 fragmentów, o treści przeważnie etycznej; ich autentyczność jest sporna. Według tradycji mistrzami Demokryta byli: bezimienny pitagorejczyk oraz **Leukippos**, założyciel szkoły w Abderze, w której wraz z Demokrytem głosił teorię atomistyczną. Demokryt rozwinął ją w uniwersalny system, obejmujący wszystkie dziedziny ówczesnej wiedzy; Platon nigdy nie wspominał Demokryta z imienia, choć nieustannie polemizował z jego poglądami; są one znane głównie z dzieł Arystotelesa i jego uczniów. Zmarł ok. 370 p.n.e. w Abderze.

Poniższy schemat proszę wkleić albo przerysować do zeszytu zapisać pod 1 punktem notatki, który brzmi:

1. Życie i poglądy Demokryta z Abdery.

Ćwiczenie 2: Po zanotowaniu tego punktu przeczytaj kolejny tekst mówiący w krótki sposób o poglądach filozoficznych Demokryta i odpowiedz na pytania.

Demokryt był wraz ze swoim mistrzem Leucypem przedstawicielem poglądów atomistycznych. Twierdził, że cały świat składa się z atomów, czyli niepodzielnych cząsteczek niedostrzegalnych ludzkim okiem. Patrząc na stół, widział drewno, drewno zaś składa się z małych cząsteczek – atomów drewna. Tym samym za arche świata uznał małe cząsteczki atomów. Według niego atomy są niezależne i mogą się łączyć z innymi. Tym samym przyjął pogląd, że zmiana istnieje ale zachodzi tylko pomiędzy atomami i nie jest wszechobecna jak twierdził Heraklit.

Demokryt doceniał wartość empiryzmu (doświadczenia zmysłowego) jednocześnie twierdząc, że może okazać się dla nas mylne. Sądził np. że twardość danego przedmiotu odpowiada dużej gęstości i spoistości atomów, zaś przedmioty miękkie, to takie w których atomy są ułożone luźno. Patrząc na świat zbudowany z atomów Demokryt dostrzegał różnice: jedne obiekty były większe od innych, różniły się. Przyjął zasadę, mówiącą iż atomy podobne łączą się ze sobą tworząc duże i małe obiekty w zależności od ich rodzaju. Tak wyobrażał sobie powstanie świata.

Przeczytaj jeszcze raz tekst o poglądach Demokryta i odpowiedz na pytania, zapisując je w zeszycie w punkcie 1: Życie i poglądy Demokryta z Abdery.

1. Wyjaśnij na czym polegała atomistyczna wizja świata Demokryta.

.....
.....

2. Co według Demokryta stanowiło arche świata?

.....

3. Czy zmiana w świecie jest możliwa? Jeżeli tak, to gdzie ona zachodzi?

.....

4. Jak Demokryt tłumaczył empiryczne doświadczenie twardości i miękkości przedmiotów?

.....
.....

Ostatnim zagadnieniem jaki poruszmy podczas naszej e-lekcji, jest dalszy rozwój i dorobek myśli Demokryta, który rozwijał się przez wieki.

Proszę zapisać w zeszycie punkt 2: Dalsze losy atomizmu.

Ćwiczenie 3: Przeczytaj poniższy tekst i dokończ zdania.

Następcy Leucypa i Demokryta nie kontynuowali odkryć filozofów z Abdery. Doczekały się one reaktywacji dopiero w czasach nowożytnych. Pierwszym, który przyjął teorię, że świat składa się z atomów był Izaak Newton. Kontynuatorem jego myśli był Antoine Lavoisier, który zdefiniował pierwiastek jako substancję, której nie da się rozbić na składniki. Kolejny naukowiec John Dalton przyjął atomistyczną teorię budowy materii, zaś James Clark Maxwell opracował w oparciu o atomizm teorię poruszania się cząsteczek gazowych. Szczytem teorii atomistycznych był wiek XX nazwany „wiekiem atomu”. U źródeł tych wielkich odkryć była szkoła filozofów z Abdery: Leucypa i Demokryta mówiąca o tym, że świat składa się z atomów.

Dokończ poniższe zdania wpisując je do zeszytu pod punktem 2: Dalsze losy atomizmu.

- 1. Pierwszym nowożytnym filozofem, który kontynuował myśl Demokryta był.....**
- 2. Kontynuatorem myśli atomistycznej był.....który stwierdził że pierwiastek atomu jest niepodzielny.**
- 3. Dwaj angielscy naukowcy.....i.....opracowali zaś atomistyczną teorię budowy atomu.**

W ramach utrwalenia materiału z lekcji zachęcam do oglądnięcia filmiku o Demokrycie z You Tube. Niżej podaję wam link.

<https://www.youtube.com/watch?v=O39Uh45b PU>

Wykonane ćwiczenia, jak również zapisaną do zeszytu notatkę należy wysłać w formie zdjęcia na podany adres mailowy: rolnikreligia2020@gmail.com

Czas wykonania zadania do 07.04.2020 r. (Wtorek)

Życzę powodzenia!